

PATRONAT HONOROWY
REKTORA UNIWERSYTETU SZCZECIŃSKIEGO
PROF. EDWARDA WŁODARCZYKA

Międzynarodowa konferencja naukowa „Reformacja na Pomorzu Zachodnim”

Internationale Konferenz „Reformation in Pommern”

Kulice, 8-9 grudnia 2017 r. / 8. - 9. Dezember 2017

10.00 Przyjazd uczestników do Kulic / Anreise der Teilnehmer in Kulice

10.45 Otwarcie konferencji – powitanie / Eröffnung der Konferenz – Begrüßung:

- dr / Dr. Sławomir Szafrąński (Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach)
- prof. dr hab. / Prof. Dr. Edward Włodarczyk (Rektor Uniwersytetu Szczecińskiego)
- prof. dr hab. / Prof. Dr. Oliver Auge (Christian-Albrechts-Universität Kiel)
- dr / Dr. Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński)

11.00 Wykład wprowadzający / Einführung Vorlesung:

- prof. dr hab. / Prof. Dr. Michael North (E.M. Arndt Universität Greifswald) – *Sekularyzacja – Rebelia – Migracja – Innowacja. Różnorodne ekonomiczne skutki reformacji w strefie Bałtyku / Säkularisation – Rebellion – Migration – Innovation. Die vielfältigen ökonomischen Auswirkungen der Reformation im Ostseeraum*

11:45 Przerwa kawowa / Kaffeepause

12.00 Panel I, Moderacja / Moderation: prof. dr hab. / Prof. Dr. Oliver Auge
(Christian-Albrechts-Universität Kiel)

- dr / Dr. Jürgen Herold (E.M. Arndt Universität Greifswald) – *Oddanie się Bogu – oddanie się wierze. Inskrypcje jako wyraz ludowej pobożności od średniowiecza do czasów nowożytnych / Hingabe an Gott – Hingabe an den Glauben. Inschriften als Ausdruck der Volksfrömmigkeit vom Mittelalter zur Neuzeit*
- dr / Dr. Katja Hillebrand (Christian-Albrechts-Universität Kiel) – *Elity miejskie i ich wielkie kościelne projekty budowlane. Między pobożnością, reprezentacją i finansową sprawnością / Städtische Führungsschichten und ihre kirchlichen Großbauprojekte. Zwischen Frömmigkeit, Repräsentation und finanzieller Leistungsfähigkeit*
- dr / Dr. Dirk Schleinert (Archiv der Hansestadt Stralsund) – *Franciszkanie i klasztor św. Jana w życiu miejskim Strzałowa w XV i początkach XVI w. / Die Franziskaner und das Kloster St. Johannis im städtischen Leben Stralsunds im 15. und frühen 16. Jahrhundert*

14.00 Obiad / Mittagessen

15.00 Panel II, Moderacja / Moderation: dr hab. / Dr. hab. Paweł Gut (Archiwum Państwowe w Szczecinie):

- dr / Dr. Martin Schoebel (Landeshauptarchiv Schwerin) – *Klasztory i fundacje Pomorza w przeddzień reformacji / Klöster und Stifte Pommerns am Vorabend der Reformation*
- dr / Dr. Nina Kühnle (Christian-Albrechts-Universität Kiel) – *Zwolnieni, wolni i niezależni? Biskupi kamieńscy w okresie przed reformacją / Exemt, frei und unabhängig? Die Bischöfe von Cammin in vorreformatorischer Zeit*
- dr / Dr. Sabine-Maria Weitzel (E.M. Arndt Universität Greifswald) – *Praktyka pobożności późnego średniowiecza w świetle wyposażenia kościoła parafialnego św. Mikołaja w Strzałowie / Frömmigkeitspraxis des späten Mittelalters im Spiegel der Ausstattung der Pfarrkirche St. Nikolai in Stralsund*

17.00 Przerwa kawowa / Kaffeepause

17.30 Panel III, Moderacja / Moderation: dr/Dr. Martin Schoebel (Landeshauptarchiv Schwerin):

- dr / Dr. Rafał Simiński (Uniwersytet Szczeciński) – *Polityczne elita Pomorza w okresie rządów księcia Bogusława X (1474-1523) / Die politische Elite Pommerns in der Regierungszeit des Herzogs Bogislaus X. (1474-1523)*
- prof. dr hab. / Prof. Dr. Oliver Auge (Christian-Albrechts-Universität Kiel) – *Władze terytorialne i Kościół przed reformacją / Landesherrschaft und Kirche vor der Reformation*
- dr / Dr. Dirk Alvermann (Universitätsarchiv Greifswald) – *Krajobraz edukacyjny Pomorza w przeddzień reformacji / Die Bildungslandschaft Pommerns am Vorabend der Reformation*

19.30 Kolacja / Abendessen

20.15 Koncert / Konzert

2. Dzień / Tag:

8.00 Śniadanie / Frühstück

9.00 Panel IV, Moderacja / Moderation: dr / Dr. Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński):

- dr hab. / Dr. hab. Joachim Krüger (Pommersches Landesmuseum) – *W cieniu hrabskiej wojny (Grafenfehde) – Jan Bugenhagen i reformacja w południowo-zachodniej strefie Bałtyku / Johannes Bugenhagen und die Reformation im südwestlichen Ostseeraum*
- dr hab. / Dr hab. Paweł Gut (Archiwum Państwowe w Szczecinie) – *Sekularyzacja majątków klasztornych na Pomorzu przed 1535 rokiem w świetle akt Archiwum Książąt Szczecińskich i Archiwum Książąt Wologoskich / Die Säkularisierung der Klostergüter in Pommern vor 1535 im Lichte der Akten aus dem Archiv der Stettiner Herzöge und dem Archiv der Wolgaster Herzöge*
- dr / Dr. Radosław Pawlik (Archiwum Państwowe w Szczecinie) – *Związki personalne prałatów i kanoników kapituły kamieńskiej z duchowieństwem Białoboków i Trzebiatowa w dobie reformacji / Personelle Verbindungen zwischen den Prälaten und Domherren des Camminer Domkapitels und der Geistlichkeit aus Belbuk und Treptow in der Reformationszeit*

11.00 Przerwa kawowa / Kaffeepause

11.30 Panel V, Moderacja / Moderation: dr / Dr. Dirk Alvermann

(Universitätsarchiv Greifswald):

- prof. dr hab. / Prof. Dr. Zygmunt Szultka (Słupsk) – *Przebudowa stosunków wyznaniowych i kościelnych na kaszubskim obszarze językowym Księstwa Szczecińskiego od proklamowania reformacji do początków XVII wieku / Der Umbau der konfessionellen und kirchlichen Strukturen im kaschubischen Sprachraum des Herzogtums Stettin von der Ausrufung der Reformation bis zum Anfang des 17. Jhs.*
- dr / Dr. Anna Gut-Czerwonka (Politechnika Koszalińska) – *Wpływ reformacji i kontrreformacji na rozwój treści epitafiów Pomorza Środkowego – na przykładzie wybranych dzieł / Der Einfluss der Reformation und Gegenreformation auf die Entwicklung des Inhalts von Epitaphium in Mittelpommern am ausgewählten Beispielen*

13.00 Obiad / Mittagessen

14.00 Panel VI, Moderacja / Moderation: dr / Dr. Rafał Simiński (Uniwersytet Szczeciński):

- Joanna Kościelna (Uniwersytet Szczeciński) – *Obraz początków reformacji w Kronikach Thomasa Kantzowa, Daniela Cramera, Paula Friedeborna i Johannes Micraeliusa / Das Bild vom Beginn der Reformation in den Chroniken von Thomas Kantzow, Daniel Cramer, Paul Frideborn und Johannes Micraelius*
- dr / Dr. Dennis Hormuth (Herder-Institut Marburg) – *Reformacja na Pomorzu w niemieckojęzycznej historiografii / Die Reformation in Pommern in der deutschsprachigen Historiographie*
- dr / Dr. Agnieszka Borysowska (Książnica Pomorska) – *Literacka oprawa jubileuszu stulecia Reformacji w Szczecinie / Die literarische Fassung der Hundertjahrfeier der Reformation in Stettin*
- dr / Dr. Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński) – *Obraz reformacji na Pomorzu w piśmiennictwie w Polsce Ludowej – komunikat / Das Bild der Reformation im Schrifttum des Volksrepublik Polen – Kommunikat*

16.45 Przerwa kawowa / Kaffeepause

17.00 Odjazd / Abreise

Wissenschaftliche Koordinatoren: dr / Dr. Dirk Alvermann (Universitätsarchiv Greifswald), prof. dr hab. / Prof. Dr. Oliver Auge (Christian-Albrechts-Universität Kiel), dr / Dr. Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński)

Die Konferenz wird ins Deutsche und Polnische simultan übersetzt.

Organizatorzy / Organisatoren:

Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny
Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach

Ośrodek Konferencyjno-Edukacyjny
Uniwersytetu Szczecińskiego w Kulicach

Historische Kommission für Pommern

Historisches Institut E.M. Arndt Universität Greifswald

ERNST MORITZ ARNDT
UNIVERSITÄT GREIFSWALD

Wissen
lockt.
Seit 1456

Stowarzyszenie Akademia Kulice

akademia
KULICE

Współpraca / Kooperation:

Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Szczecińskiego

Die Arbeitsgemeinschaft für pommersche Kirchengeschichte

Kieler Professur für Regionalgeschichte
mit Schwerpunkt Schleswig-Holstein in Mittelalter und früher Neuzeit

Archiwum Państwowe w Szczecinie

Parafia Ewangelicko – Augsburska w Szczecinie

Anmeldungen bis zum 15.11.2017:

E-mail: kulice@univ.szczecin.pl

Tel. 0048 91 444 10 87

Między dwoma uniwersytetami – pogranicze bez granic
Zwischen zwei Universitäten. Grenzland ohne Grenzen

Projekt jest dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa (Fundusz Małych Projektów w ramach Programu Współpracy Interreg V A Meklemburgia-Pomorze Przednie/Brandenburgia/Polska w Euroregionie Pomerania).

Dieses Projekt wird durch die Europäische Union aus Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung unterstützt (Fonds für kleine Projekte im Rahmen des Kooperationsprogramms Interreg V A Mecklenburg-Vorpommern/Brandenburg/Polen in der Euroregion Pomerania).

ERNST MORITZ ARNDT
UNIVERSITÄT GREIFSWALD

Wissen
lockt.
Seit 1456